

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 10Co/28/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117211856
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Kohút
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8117211856.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mareka Kohúta a sudcov JUDr. Jozefa Angeloviča a JUDr. Anny Ilčinovej, v právnej veci žalobcu: C. I., T. X.X.XXXX, H. H. X, XXX XX C., právne zastúpený JUDr. Gabrielou Zelemovou, advokátkou, Heydukova 16, 811 08 Bratislava 1, IČO: 31761461, proti žalovanému: Ú. T. D. D. Z. Ú. T. D.Y. U. B. G. C., G. G. Y. T. X, XXX XX C., o neplatnosť výpovede z nájmu bytu, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 16C/16/2017-160 zo dňa 9.10.2018, takto jednohlasne

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I., ktorým určil neplatnosť výpovede nájmu bytu.

Mení rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. tak, že stranám sporu náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozhodol takto:

„I. Súd určuje, že výpoveď z nájmu bytu číslo X, druhé poschodie nachádzajúceho sa na H. O. Č. X D. C. zo dňa 30.01.2017, číslo Ú. a Ú.-XX/XX-XXXX, doručená žalobcovi od žalovaného 02.02.2017 je neplatná.

II. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorým bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu 2.5.2017 domáhal určenia neplatnosti výpovede z nájmu bytu v zmysle § 711 ods. 6 Občianskeho zákonníka z toho dôvodu, že výpoveď z nájmu bytu od žalovaného prevzal žalobca dňa 2.2.2017. Žalovaný túto výpoveď odôvodnil tým, že žalobcovi dňa 8.12.1992 rozhodnutím o pridelení služobného bytu číslo Ú.-XX-X-X/XX pridelil do užívania služobný byt na H. O. Č. X D. C. na dobu trvania služobného pomeru, číslo bytu X, druhé poschodie, pozostávajúci z dvoch izieb a príslušenstva a dňa 2.2.1993 bola s ním uzavretá nájomná zmluva X/XX o jeho užívaní a to taktiež na dobu trvania služobného pomeru. Žalovaný ďalej uviedol, že personálnym rozkazom riaditeľa Ú. T. D. D. Z. Ú. T. D. U. B. G. C. číslo XXX z 15.11.2016 bol žalobca uvoľnený podľa § 191 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z. zo služobného pomeru v štátnej službe príslušníka Zboru väzenskej a justičnej stráže dňom 31.12.2016. Ako dôvod vypovedania nájmu žalovaný uviedol, že žalobca prestal vykonávať prácu, na ktorú je nájom služobného bytu viazaný a odvolal sa na ust. § 711 ods. 1 písm. b/ OZ a na tú skutočnosť žalobca dňa 31.12.2016 ukončil služobný pomer príslušníka Zboru väzenskej a justičnej stráže (ďalej len ZVJS). Žalobca dôvodil, že s výpoveďou nesúhlasí, nakoľko nájom bytu, ktorý užíva, nikdy nebol viazaný na ním vykonávanú prácu a pretože Nájomná zmluva č. XX/XX o užívaní služobného bytu obsahu aj

Doplnok k nájomnej zmluve č. XX/XX označený číslo Ú.-X-V.-XX z 3.1.1994, v zmysle ktorého mal žalovaný posúdiť ďalšiu existenciu nájomného vzťahu v zmysle dohodnutých podmienok. Bol toho názoru, že uzavretý doplnok k nájomnej zmluve je potrebné rešpektovať ako osobitnú zmluvnú dohodu zmluvných strán a nemožno ju ignorovať, pretože bola urobená za určitým účelom a dohody vždy treba dodržiavať (pacta sunt servanda). Cieľom právneho úkonu je výsledok, ktorý chcú konajúce osoby právnym úkonom dosiahnuť. Žalobca ďalej dôvodil, že ku dňu pridelenia predmetného bytu žalobcovi práca, ktorú vykonával žalobca u žalovaného, nebola viazaná na nájom konkrétneho predmetného bytu, nakoľko tento byt sa nenachádzal v prevádzkovej, verejnej ani verejnoprospešnej stavbe trvale určený na bývanie pracovníka povereného strážením údržbou obsluhou alebo inou obdobnou činnosťou prevádzkového charakteru, bez ktorého nie je prevádzka stavby možná, najmä byt, ktorý je súčasťou školy alebo školského zariadenia, zdravotníckeho zariadenia a podobne, nebol bytom domovníckym, bytom stavebne súvisiacim s nebytovými priestormi určenej na výkon obchodnej výrobnéj alebo podnikateľskej činnosti. Pri vypovedaní nájomnej zmluvy o užívaní bytu je potrebné vychádzať z celej nájomnej zmluvy, ktorú žalovaný vypovedal, teda aj s jej dodatkami. V danom prípade vyššie uvedeným doplnkom k nájomnej zmluve z 3.1.1994. Žalobca poukázal aj na konanie vedené na tunajšom súde pod sp. zn. 7 C 125/2013, kde žalobcom je v tomto prípade žalovaný a žalovaným I. L. K., kde v konaní o vypratanie služobného bytu bola táto žaloba právoplatne zamietnutá (1.3.2016). Poukázal aj na ďalšie konania tunajšieho súdu o vypratanie bytu, ktoré ešte neboli právoplatne skončené. Žalobca bol ďalej toho názoru, že nájomný vzťah žalobcu k predmetnému bytu bol upravený v otázke ukončenia nájmu k doplnku dohodou atypicky aj vzhľadom na dobu, ktorá priniesla veľa zákonných zmien v oblasti bytovej, preto je potrebné tento atypický upravený právny vzťah vyplývajúci z nájomnej zmluvy a jej doplnku posudzovať komplexne, individuálne s prihliadnutím na všetky okolnosti a osobitosti tohto vzťahu, ktorý žalovaný vypovedal. Doplnok k nájomnej zmluve bol uzatvorený v súlade s usmernením Generálneho riaditeľstva ZVJS zo dňa 17.11.1992 číslo K. F.-XX/XX-XX doručený všetkým ústavom. Záverom žaloby žalobca poukázal na právny názor vyslovený v rozsudku Krajského súdu v Prešove číslo konania 8 Co 96/2015-171 z 25.1.2016, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby o vypratanie bytu vo veci vedenej pod sp. zn. 7C 125/2013, kde odvolací súd konštatoval: „Žalobca podpísaním doplnku k nájomnej zmluve si musel byť vedomý, že dobrovoľne obmedzil svoje práva k bytu, keď stanovil a uložil povinnosť žalovaného na vypratanie bytu po skončení služobného pomeru.“ Aj vzhľadom na tento zaujatý právny názor, nie je dôvodné vypovedania nájmu bytu a vytvorenie právne neupraveného právneho vzťahu k žalobcom k užívanému bytu. Na základe uvedeného navrhol žalobe v celom rozsahu vyhovieť a v prípade úspechu si uplatnil náhradu trov konania.

3. K žalobe sa písomným podaním doručeným súdu 11.7.2017 vyjadril žalovaný, ktorý vo svojom vyjadrení uviedol, že so žalobou nesúhlasí a navrhuje ju ako nedôvodnú zamietnuť. Uviedol, že výpoveď z nájmu bytu bola daná po splnení zákonných podmienok, pričom prejednávany byt je bytom služobným a nájomcom služobného bytu v zmysle § 1 ods. 4 Zákona číslo 189/1992 Zb. môže byť iba ten, kto vykonáva prácu, na ktorú je nájom služobného bytu viazaný. Uviedol, že charakter služobného bytu je zrejmý už len so samotných listín, ktoré žalobca podpisoval - rozhodnutie o pridelení služobného bytu, nájomná zmluva na dobu trvania služobného pomeru, doplnok k nájomnej zmluve, ktorá v preambule sa odvoláva na rozhodnutie o pridelení služobného bytu. O charaktere služobného bytu žalobca vedel už pred podpísaním nájomnej zmluvy, čo preukazujú písomné dôkazy - zasadnutie bytovej komisie Ú.-XXX/XX-XX, ktoré programom bolo prerokované pridelenia služobných bytov na O. H.. Žalovaný ďalej uviedol, že žalobca bol na vlastnú žiadosť uvoľnený so služobného pomeru, pričom jeho služobný pomer skončil 31.12.2016. Keďže žalobca prestal u žalovaného vykonávať prácu, na ktorú je nájom služobného bytu viazaný, listom zo dňa 30.1.2017 mu bola zaslaná výpoveď z nájmu služobného bytu podľa § 711 ods. 1 písm. b/ OZ. Následne po uplynutí výpovednej lehoty bol žalobca vyzvaný na vypratanie služobného bytu v termíne do 31.7.2017. Žalovaný ďalej konštatoval, že iba v jednom prípade sp. zn. 7 C 125/2013 bola žaloba o vypratanie bytu právoplatne zamietnutá, pričom prvostupňový odvolací súd oprel svoje rozhodnutia o rozpor s dobrými mravmi a že týmto postupom dôjde len k časovému obmedzeniu vlastníckeho práva žalobcu. Poukázal na konanie o neplatnosť výpovede z nájmu bytu vedené na tunajšom súde pod sp. zn. 29 C 101/2008, v ktorom ide o obdobný prípad výpovede danej nájomcovi v tej istej bytovej jednotke, v ktorom po skončení služobného pomeru bola daná výpoveď z nájmu. V tomto konaní bolo konštatované, že bytové jednotky nachádzajúce sa v bytovom dome na O. H. Č. X majú povahu služobného bytu. Vo vzťahu k doplnku k nájomnej zmluve číslo XX/XX žalovaný uviedol, že v doplnku bola dohodnutá iba možnosť, nie povinnosť upustenia od vymáhania uvoľnenia bytu. Ak by bola vôľa žalobcu iná v čase podpísania dodatkov, určite by v ňom nebolo deklarované upustenie od vymáhania len ako možnosť. Žalobca od začiatku nájmu služobného bytu nemohol žiť v

domnení, že sa nejedná o služobný byt, prípadne sa po skončení služobného pomeru nebude musieť z bytu vysťahovať. Žalovaný napokon uviedol, že zlý výklad pojmom a neznalosť práva nemôže viesť k doživotnému užívaniu služobného bytu. Dohoda o možnosti upustenia od uvoľnenia bytu nemôže predsa dávať záruku právnej istoty doživotného nájmu bytu. Navrhol žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

4. Aplikujúc ust. § 3 ods. 1, § 126 ods. 1, 2, § 685 ods. 1, 2, 3, § 686 ods. 1, 2, § 710 ods. 1, 2, 3, 4, § 711 ods. 1, 2, 3, 4, 5, 6 všetko Občianskeho zákonníka podľa súdu prvej inštancie žalobca, ako príslušník ZVJS a zamestnanec po podpísaní nájomnej zmluvy č. XX/XX dňa 2.2.1993 s účinnosťou od 1.1.1993 začal bývať s rodinou v byte na O. H. Č.. X D. C., čo vo veci nebolo sporné. Rovnako tak nebolo sporným ani to, že služobný pomer žalobcu skončil dňom 31.12.2016 ako aj tá skutočnosť, že žalovaný dňa 30.1.2017 vypovedal žalobcovi nájom predmetného bytu.

5. Z pohľadu súdu prvej inštancie je však relevantný okrem uvedenej nájomnej zmluvy najmä ďalší fakt, teda, že dňa 3.1.1994 bola medzi žalobcom a žalovaným podpísaný dodatok k vyššie uvedenej nájomnej zmluve, ktorý znie:

„Od vymáhania uvoľnenia bytu možno upustiť v týchto prípadoch ak:

a/ príslušník odpracoval v službách ZVJS Slovenskej republiky viac ako 15 rokov,

b/ užívateľovi bol priznaný plný invalidný alebo starobný dôchodok a

c/ došlo k úmrtiu príslušníka v čase trvania služobného pomeru a v byte zostali bývať priami príslušníci rodiny zomrelého.“

6. Tento dodatok bol uzatvorený v súlade s Usmernením Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže zo dňa 17.11.1992 č. K. F.-XX/XX-XX, ktorý bol doručený všetkým ústavom.

7. Z výpovede žalobcu, ale aj svedkov V. I. a G. mal súd prvej inštancie za preukázané, že práve vyššie uvedený dodatok k nájomnej zmluve mal zabezpečiť vyššiu mieru istoty nájomníkov, že po skončení služobného pomeru nebudú musieť nájomné byty opustiť. Nelogická by potom bola vôbec akákoľvek existencia tohto dodatku, ak by nemala práve v ňom uvedenou možnosťou zotrvať v nájomnom vzťahu, upokojiť a zmierniť situáciu tam nastávaných osôb.

8. Z výpovede svedka V. I. jednoznačne podľa súdu prvej inštancie vyplynulo, že príslušníci zboru odovzdávali svoje podnikové byty, do služobných bytov sa nasťahovali ešte pred podpísaním samotnej nájomnej zmluvy. Príslušníkom zboru bolo jednoznačne sľúbené, že v týchto bytoch budú bývať do doby dožitia. Zároveň v čase podpisovania nájomných zmlúv neboli a neexistovalo ani žiadne usmernenie, resp. pokyny generálneho riaditeľstva zboru väzenskej a justičnej stráže. Na zmiernenie tejto ich nepriaznivej situácie preto s jednotlivými príslušníkmi bol podpísaný Dodatok k nájomnej zmluve dňa 3.1.1994, ktorý už bol podpísaný v súlade s Usmernením generálneho riaditeľstva. Príslušníci zboru mali tak sľúbené, že v týchto bytoch budú bývať do doby dožitia, aby sa im poskytla právna istota. Zároveň im bolo sľúbené, že aj v prípade ich smrti, v tomto byte môžu dožiť ich rodinní príslušníci. Uvedenú skutočnosť súdu potvrdil aj súdom vypočutý svedok U.Š. G..

9. K námietke žalovaného, že v konaní tunajšieho súdu sp. zn. 29C/101/2008 v právnej veci I.. L.U. K. proti žalovanému Ú. T. D. D. C. v konaní o neplatnosť výpovede z nájmu bytu súd prvej inštancie žalobu právoplatne zamietol súd prvej inštancie uvádza, že v konaní sp. zn. 29 C 101/2008 sa argumentovalo tým, že predmetný byt nespĺňa charakter služobného bytu a žalovaný k výpovedi z nájmu nepriložil listinu, ktorá preukazuje dôvod výpovede, pričom v tomto, aktuálne prebiehajúcom konaní, sa argumentovalo najmä dodatkom k nájomnej zmluve a svedeckými výpoveďami.

10. Súd prvej inštancie mal za ustálené, že predmetný byt spĺňa charakter služobného bytu. Súd prvej inštancie poukazuje na viaceré závery súdov v obdobných veciach. Je nutné rešpektovať už vyslovené závery v obdobných veciach napríklad v konaní vedenom na Okresnom súde Prešove v konaní sp. zn. 29C/101/2008 rozsudok zo dňa 3.2.2010, následne rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 1Co/53/2010 zo dňa 16.júna 2010 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/235/2010 zo dňa 6. apríla 2011. Citované rozhodnutia prešli testom ústavnej kontroly Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý uznesením č. k. IV. ÚS 390/2015-25 zo dňa 22.9.2011 zamietol sťažnosť. Predmetom posúdenia v týchto konaniach bol byt v bytovom dome ako byt posudzovaný v tomto spore za tých istých podmienok pridelený nájomcovi.

11. Po zohľadnení osobitostí prípadu súd prvej inštancie dospel k záveru, že bez ohľadu na vlastníctvo k predmetnému bytu, na jeho charakter služobného bytu ale aj s prihliadnutím na výnimočné okolnosti prípadu bolo povinnosťou súdu pri rozhodovaní o poskytnutí súdnej ochrany subjektívnemu právu účastníkovi občiansko-právneho vzťahu vyhodnotiť aj hmotno-právnu požiadavku, aby výkon tohto subjektívneho práva bol v súlade s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka) a ňu nadväzujúcim zákazom poskytnutia právnej ochrany zjavnému zneužitiu práva (čl. 5 základných princípov Civilného sporového poriadku).

12. Za dôležité skutkové okolnosti považuje súd prvej inštancie okolnosti za ktorých došlo k uzavretiu nájomnej zmluvy v písomnej podobe dňa 2.2.1993 s účinnosťou od 1.1.1993, pritom k faktickému užívaniu predmetného bytu došlo už na konci roka 1992, pričom byt v ktorom žil žalobca s manželkou na C. T., odovzdali inému príslušníkovi zboru, čo sporné nebolo.

13. Za daného právneho stavu, ak by došlo k platnému vypovedaniu nájomnej zmluvy, žalobca by sa ocitol v právnom vákuu, keď by síce fyzicky zotrval v predmetnom byte, avšak visel by nad ním „Damoklov meč právnej neistoty“ vo vzťahu k užívaniu bytu, pričom nad akúkoľvek pochybnosť by zo strany v tomto konaní žalovaného po právoplatnom určení platnosti nájomnej zmluvy, nasledovala žaloba o vypratanie predmetného bytu tak, ako tomu bolo vo vyššie uvedených prípadoch týkajúcich sa iných príslušníkov ZVJS, resp. ich rodinných príslušníkov. Za dôvod hodný osobitného zreteľa preukazujúci dôvodnosť žaloby súd prvej inštancie považoval aj tú skutočnosť, že žalobca opustil spolu s manželkou byt, ktorý jeho rodina mohla vlastníť a nasťahoval sa do bytu, ktorý odkúpiť nemohol. Podľa názoru súdu sám žalovaný podpísaním doplnku k nájomnej zmluve si musel byť vedomý, že dobrovoľne obmedzil svoje práva k bytu. Súd považuje za potrebné uviesť, že podľa jeho názoru, ak by žalobe žalobcu nebolo vyhovené, môže vzniknúť neprimeraná tvrdosť prípadnou realizáciou práva na vypratanie bytu, čo je vzhľadom na uvedený skutkový stav možné zmierniť postupom podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, teda odopretím bezprostredného výkonu práva pre rozpor s dobrými mravmi. Týmto postupom a existujúcimi dôvodmi by došlo len k časovému obmedzeniu vlastníckeho práva žalobcu, ktoré obmedzenie aj vzhľadom na prejavenu vôľu žalobcu uzavretím doplnkov nájomných zmlúv, musel predpokladať, ako aj očakávať.

14. V tomto smere súd prvej inštancie poukázal na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, najmä v tom zmysle, že „akákoľvek osoba, ktorej hrozí zásah do práv na obydlie by mala mať v princípe možnosť dať si preskúmať proporционаlitu a odôvodnenosť zásahu nezávislým súdom. Predmetný byt predstavuje jediné obydlie žalobcu a jeho manželky, pričom potrebné je zohľadniť aj tú skutočnosť, že za užívanie bytu platili dohodnuté nájomné. Nezanedbateľná je aj doba užívania predmetného bytu, pričom predstavuje viac ako štvrtstoročie, z čoho možno vyvodiť nielen zvyk obývať tento byt, ale aj vytvorenie si väzieb k danému miestu či už z pohľadu susedských alebo v širšom spoločenskom kontexte.

15. Osoba má právo na obydlie aj vo vzťahu k nehnuteľnosti, ktorá jej nemusí patriť ako vlastníčkovi. Je nepochybné, že žalobca má s predmetným bytom dostatočnú a nepretržitú väzbu na to, aby bol na účely čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobodách (ďalej len „Dohovor“) považovaný za ich „obydlie“. Ústrednou otázkou v tomto prípade je, či je daný zásah primeraný cieľu, ktorý sa sleduje, a teda „v demokratickej spoločnosti nevyhnutný“. Európsky súd pre ľudské práva pripomína, že zatiaľ čo čl. 8 Dohovoru neobsahuje žiadne explicitné procesné požiadavky, rozhodovací proces spojený s opatreniami týkajúcimi sa zásahu musí byť spravodlivý a taký, aby poskytoval náležitý rešpekt záujmom, ktoré sú zabezpečené čl. 8 Dohovoru (pozri rozsudok *Giacomelli v. Taliansko*, č. XXXXX/XX, § 82, J. XXXX-A.; *Maumousseau a Washington v. Francúzsko*, č. XXXXX/XX, § 62, 6. december 2007; *V.C. v. Slovenská republika*, č. 18968/07, § 141, ECHR 2011; a *Hardy a Maile v. Spojené kráľovstvo*, č. XXXXX/XX, § 219, 14. február 2012). Každá osoba, ktorej hrozí zásah do práva na obydlie, by mala mať v zásade možnosť preskúmania primeranosti a odôvodnenosti opatrenia nezávislým súdom vo svetle príslušných princípov podľa čl. 8 dohovoru bez ohľadu na to, že podľa vnútroštátneho práva nemá žiadne právo byt obývať (pozri *mutatis mutandis McCann*, už uvedený, § 50).

16. Podľa okresného súdu sa o ochrane obydlia vo svojej judikatúre venuje Európsky súd pre ľudské práva, pričom dal do pozornosti jeho rozsudky vo veciach *G. D.*, *Slovensko Z. C. D.*, *Chorvátsko*.

17. K nosnej námiatke žalovaného, že dodatkom k nájomnej zmluve bola upravená len možnosť, nie právo užívať predmetný byt súd prvej inštancie akcentuje, že za okolností, za akých dochádzalo k uzatváraniu nájomných zmlúv, ich dodatkov a opusteniu predchádzajúceho bytu, všetko vo svetle svedeckých výpovedí nemožno klásť za vinu žalobcovi, ak veril, že byt bude môcť užívať aj po skončení služobného pomeru, zvlášť za situácie, že opustil byt, ktorý obýval v minulosti na C. T., všetko vo svetle jednak dodatku k nájomnej zmluve a jednak vyššie uvedených svedeckých výpovedí.

18. O trovách konania súd rozhodol v zmysle citovaných zákonných ustanovení. Vo veci mal žalobca plný úspech, preto mu vznikol voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

19. Proti vyššie uvedenému odseku ako celku podal žalovaný včas odvolanie, v ktorom uviedol, že žalovaný (zrejme mal odvolateľ na mysli žalobca - poznámka odvolacieho súdu) sa do služobného bytu sťahoval dobrovoľne, nie pod nátlakom. Podľa žalovaného je nesporné, že prejednávany byt je služobným bytom, čo žalobca nepopiera, pričom v zmysle § 1 ods. 4 zákona č. 189/1992 Zb. nájmomcom služobného bytu môže byť iba ten, kto vykonáva prácu, na ktorú je nájom služobného bytu viazaný. Predmetný byt je vo vlastníctve štátu a v správe žalovaného.

20. Ďalej žalovaný poukázal na § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka ako aj na § 126 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a taktiež na prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1.9.2011, ust. § 879c ods. 2 Občianskeho zákonníka.

21. Ďalej žalovaný poukázal v podanom odvolaní na skutočnosť, že predmetom konania nie je vypratanie nehnuteľnosti, ale platnosť výpovede z nájmu služobného bytu keď prvostupňový súd sa v celom konaní ako aj v samotnom rozsudku oprel o rozhodnutia súdov vo veci konania o vypratanie služobného bytu. Rozhodnutie prvoinštančného súdu vážne zasahuje do výkonu práv žalovaného nakladať so služobným bytom. Výpoveď z nájmu služobného bytu bola daná v súlade so zmluvou o nájme služobného bytu so zákonom a po splnení zákonných podmienok.

22. Aj napriek uvedenému prvostupňový súd dospel k záveru, že bez ohľadu na vlastníctvo k predmetnému bytu, na jeho charakter služobného bytu, ale aj s prihliadnutím na výnimočné okolnosti prípadu bolo povinnosťou súdu pri rozhodovaní o poskytnutí súdnej ochrany vyhodnotiť výkon subjektívneho práva v súlade s § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Nie len s týmto, ale ani s ostatnými závermi súdu prvej inštancie a t.j., že po právoplatnosti výpovede by došlo k vyprataniu predmetného bytu, ak by žalobe nebolo vyhovené, môže vzniknúť neprimeraná tvrdosť prípadnou realizáciou práva na vypratanie bytu, žalovaný nesúhlasil. Žalobca opustil byt a nastahoval sa do nového v lukratívnej časti mesta umiestneného služobného bytu v súlade s vtedy platnou právnou úpravou. O skutočnosti, že si pôvodný byt bude môcť odkúpiť v čase uzatvárania nájomnej zmluvy nemohol ani tušiť, a teda nemožno podľa žalovaného súhlasiť s názorom prvoinštančného súdu, že žalobca opustil s manželkou byt, ktorý jeho rodina mohla vlastníť. Rovnako sa prvoinštančný súd nevysporiadal so skutočnosťou, že žalobca kúpil v blízkej dobe pre syna byt, pričom vedel, že žije v služobnom byte, ktorý nie je jeho vlastníctvom.

23. Podľa odvolateľa je nutné rozlišovať medzi žalobou o neplatnosť výpovede a žalobou o vypratanie bytu, pričom poukázal na pravidlo, že všetko je dovolené čo nie je zakázané, („pacta sunt servanda“) a zásadu dispozitívnosti právnej normy a v tejto súvislosti na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR 30Cdo 714/2000. Otázkou platnosti výpovede z nájmu služobného bytu a dobrých mravov sa podľa odvolateľa zaoberal Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku 5Cdo 114/2009, v ktorom dospel k právnomu záveru, že výpoveď nájmu žalovanou z dôvodu, že žalobkyňa prestala vykonávať prácu, na ktorú bol nájom služobného bytu viazaný, svojim účinkom účelu a zmyslu zákonnej úpravy neodporuje.

24. Rovnako pokiaľ sa týka náhrady trov konania, žalovaný nesúhlasil s rozhodnutím súdu prvej inštancie, keď podľa neho v predmetnej veci nemožno hovoriť o úspechu v konaní, prvostupňový súd nepoprel právo žalobcu, ale tak ako to konštatuje v rozhodnutí, postupom uplatňujúcim § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, teda odopretím bezprostredného výkonu práva pre rozpor s dobrými mravmi, došlo len k časovému obmedzeniu vlastníckeho práva žalovaného.

25. Sám prvoinštančný súd podľa odvolateľa v celom konaní zohľadňuje výnimočné okolnosti prípadu z dôvodu, ktorý im môže nepriznať náhradu trov konania. Žalobca (zrejme mal odvolateľ na mysli žalovaný

- poznámka odvolacieho súdu) vypovedal nájom služobného bytu a uplatnil svoje právo v súlade so zákonom, pričom v tomto prípade nemožno hovoriť o plnej úspešnosti žalovaného (zrejme mal žalovaný na mysli žalobcu - poznámka odvolacieho súdu) a priznať mu náhradu trov konania v celom rozsahu. Významným je preto dôvod, že právo žalobcu nebolo popreté, práve naopak, bolo obmedzené jeho vlastnícke právo nakladať s nehnuteľnosťou. Je potrebné prihliadať na okolnosti hodné osobitného zreteľa pri prejednávanej veci a nie je dôvod na uplatnenie reparačno-sankčnej funkcie trov konania. V tomto smere odvolateľ poukázal na právoplatné rozhodnutie Krajského súdu v Prešove vo veci sp. zn. 13Co/113/2016.

26. Vzhľadom na uvedené odvolateľ v rámci svojho odvolacieho návrhu žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v súlade s ust. § 388 CSP zmenil a určil, že žalobu zamietla a žiadnemu z účastníkov sa nepriznáva náhrada trov konania alebo, aby napadnutý rozsudok zrušil a vrátil vec prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

27. Žalobca vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že tento vo svojom odvolaní neuviedol v čom vidí nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie, pričom stanovisko žalovaného s poukazom na rozhodnutie KS Prešov vo veci sp. zn. 4Co/111/2012 je podľa žalobcu právne irelevantné, nakoľko sám žalovaný uvádza, že predmetom tohto konania nie je vypratanie nehnuteľnosti. V tomto konkrétnom prípade nejde o situáciu, že by žalobca užíval byt bez právneho dôvodu, ale o to, že žalovaný dal žalobcovi výpoveď z nájmu bytu napriek tomu, že sa so žalobcom v zmluve o nájme bytu s doplnkom dohodol, že pri splnení tam uvedených podmienok ponechá žalobcu bývať v pridelenom služobnom byte aj po skončení služobného pomeru u žalovaného. V podobných veciach toho istého bytového domu postupoval žalovaný tiež najskôr vypovedaním nájmu služobného bytu a potom dával žaloby na vypratanie bytu, keď vo dvoch právoplatne rozhodnutých veciach boli žaloby zamietnuté. V danom prípade by pri opačnom rozhodnutí súdu prvej inštancie, teda zamietnutím žaloby nasledovala podľa žalobcu žaloba o vypratanie bytu, teda ďalší súdny spor. Pri zamietnutí žaloby o vypratanie bytu by právny stav žalobcu ako nájomcu bytu bol neistý, bez deklarovaného nájmu naďalej užívaného bytu. Práve z nájomnej zmluvy a zo vzniknutého nájmu vyplýva, že ak sa žalovaný nemá domáhať vypratania bytu, tak by mal byť ponechaný k tomuto bytu právny vzťah, teda nájomný vzťah.

28. Otáznou zostáva podľa žalobcu len tá skutočnosť, či dňom skončenia služobného pomeru žalobcom užívaný služobný byt neprestáva byť bytom služobným, keď nájomcom služobného bytu môže byť iba ten, kto vykonáva prácu, na ktorú je nájom služobného bytu viazaný a či prenechaním tohto bytu na ďalšie užívanie - nájom, sa mení aj charakter bytu. Byt stráca charakter služobného bytu aj jeho prevodom do vlastníctva nájomcu, vid'. rozsudok NS SR sp. zn. 2Cdo/67/2005, to podľa žalobcu znamená, že charakter služobného bytu nie je nemenný.

29. Z vyššie uvedených skutočností podľa žalobcu vyplýva, že obe konania ako o neplatnosť výpovede služobného bytu, ako aj vypratanie takéhoto bytu spolu súvisia, pričom žalovaný v týchto konaniach presadzuje čisto formalisticky prístup a nerešpektuje vlastnostnú zmluvu o nájme služobného bytu aj s doplnkom, pričom v tomto smere žalobca súhlasil so žalobcom jedine v tom, že zmluvy sa majú dodržiavať, pretože v tomto konkrétnom prípade sa zmluvné strany dohodli o nájme bytu aj po skončení služobného pomeru, teda dohodli sa inak, než by mali byť nájomcovia opustiť.

30. Ohľadom náhrady trov konania žalobca nesúhlasil s použitím ust. § 257 CSP, keď bol toho názoru, že nejde o žiadnu výnimočnosť a dôvod, na ktorý poukazuje žalovaný podľa žalobcu neobstojí, pretože nikto jeho práva v konaní nepopieral, len bolo poukazované na to, že výpoveďou z nájmu bytu žalovaný nerešpektoval zmluvný záväzok, ku ktorému sa zaviazal v uvádzanom doplnku k nájomnej zmluve a ktorý bol uzavretý v súlade s usmernením Generálneho riaditeľstva, čiže zrejme išlo o postup už vtedy zohľadňujúci § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Pri takomto výklade dôvodov hodných osobitného zreteľa ako ich uviedol žalovaný by sa dôvody hodné osobitného zreteľa vyskytli len na strane žalobcu, ktorý by sa taktiež domáhal ochrany svojich práv, ktoré mu vyplývajú zo zmluvy o nájme aj s použitím zásady morálky § 3 ods. 1 OZ. Zákon pripúšťa možnosť, aby si účastníci občianskoprávných vzťahov upravili vzájomné práva a povinnosti odlišné od ustanovení zákona a na takejto úprave, pokiaľ ide o zotrvanie bývať v služobnom byte, aj po skončení služobného pomeru sa obe strany dohodli, preto odkaz na zákonné možnosti žalovaného sú takto podľa názoru žalobcu právne irelevantné.

31. Vzhľadom na vyššie uvedené argumenty žalobca žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu potvrdil a priznal mu nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

32. Žalovaný vo svojej duplike k replike žalobcu k jeho odvolaniu poukázal na konania vedené na Okresnom súde Prešov o vypratanie služobného bytu pod sp. zn. 7C/125/2013 a 12C/249/2013 a 25C/125/2013, keď vo všetkých prípadoch sú výpovede z nájmu bytu platné, až pri žalobe o vypratanie služobného bytu súd oprel svoje rozhodnutie s odkazom na ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka - odopretie vlastníckeho práva pre rozpor s dobrými mravmi.

33. Za právne irelevantné považoval žalovaný predpoklad žalobcu ako by žalovaný postupoval v prípade zamietnutia žaloby. V konaniach 12C/249/2013 a 25C/125/2013 po doručení výpovede z nájmu služobného bytu žalovaní na tieto výzvy nereagovali ani inak nenamietali ich platnosť.

34. Čo sa týka trov konania naďalej žalovaný žiadal, aby tieto neboli priznané žiadnemu z účastníkov konania. Bolo nepochybne preukázané, že medzi účastníkmi existoval nájomný vzťah, pričom žalobca bol prenajímateľom služobného bytu v súlade s ust. zákona č. 189/1992 Zb. a žalovaný bol nájomca tohto bytu počas doby trvania jeho služobného pomeru. Nájom bytu bol viazaný na existenciu služobného pomeru a po jeho skončení stratil žalovaný oprávnenie tento byt užívať.

35. Žalovaný sa stotožnil so skonštatovaním prvoinštančného súdu vo všetkých konaniach, na ktoré poukazoval a ich predmet je obdobný, že týmto postupom a existujúcimi dôvodmi došlo len k časovému obmedzeniu vlastníckeho práva žalobcu. Ide o veľký zásah do vlastníckeho práva žalobcu, keďže nemôže vypratať služobný byt z dôvodu uplatnenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka momentálne už voči štyrom bývalým príslušníkom. Je potrebné prihliadnuť na okolnosti hodné osobitného zreteľa pri prejednávanej veci. Významným je preto dôvod, ktorý viedol k uplatneniu nároku na súde a nedôvodné uplatnenie reparačno-sankčnej funkcie trov konania.

36. Žalobca k tomuto vyjadreniu žalovaného uviedol, že výpoveď žalovaného z nájmu bytu nebola daná v súlade s nájomnou zmluvou, pretože nerešpektovala nájomnú zmluvu ako celok, teda aj s dodatkom. Nedá sa hovoriť o zamietnutí konania vo veci neplatnosti nájomnej zmluvy a vypratania, keď obe majú spoločný právny základ vychádzajúci z nájomnej zmluvy. To, že si žalobca zvolil riešiť svoju bytovú situáciu už v tomto štádiu je právom žalobcu a vzhľadom na konštatovaný skutkový stav aj vo veciach týkajúcich sa vypratania bytu súd vyvodí právny záver podľa predmetu sporu. Neexistuje predpísaný postup, z ktorého by vyplývalo, že po doručení výpovede z nájmu bytu by musel žalovaný počkať až na žalobu o vypratanie bytu, aby mohol chrániť svoje práva.

37. Ohľadom náhrady trov konania tak žalobca žiadal zohľadniť tú skutočnosť, že ak bol žalovaný rešpektoval svoju prejavenu vôľu v dodatku k nájomnej zmluve s nepresnosťou ktorej sa dovoľáva a dovoľával aj v ostatných veciach, pričom dodatok bol spísaný žalovaným a svedok, ktorý za žalovaného konal a dodatok podpisoval účel dodatku aj v ňom prejavenu vôľu potvrdil a bola taká, aby príslušníci žalovaného mohli aj po ukončení služobného pomeru v bytoch im pridelených bývať nedal by žalobcovi výpoveď z nájmu bytu po skončení služobného pomeru u žalovaného. Žalobca sa teda oprávnene domáha svojho práva zostať naďalej nájomcom bytu v zmysle uvedeného dodatku k nájomnej zmluve, ktorý tvorí celok dohodnutého nájmu medzi žalovaným a žalobcom. Žalovaný nebral do úvahy osobitnosť tejto právnej veci, odvoláva sa len na právnu úpravu ukončenia nájmu bez rešpektovania preukázaného skutkového stavu. Nepriznanie žalobcovi náhrady trov tohto konania, v ktorom sa žalobca domáha dodržania svojich práv a toho, čo si zmluvné strany pri nájme sporného bytu dohodli by bolo podľa žalobcu nespravodlivé.

38. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“) vzhľadom na včas podané odvolanie osobou oprávnenou - žalovaným (§ 359 v spojení s § 362 ods. 1 CSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich ust. § 379 a § 380 CSP vec prejednal bez nariadenia pojednávania s nariadením termínom verejného vyhlásenia rozhodnutia, ktorý bol oboznámený na úradnej tabuly súdu ako aj na internetovej stránke Krajského súdu v Prešove (§ 378 ods. 1 v spojení s § 219 ods. 1, 3 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného vo veci samej nie je dôvodné a naopak v časti týkajúcej sa náhrady trov konania je opodstatnené.

39. Úlohou odvolacieho súdu v odvolaní namietanom nesprávnom právnom posúdení veci bolo zistiť či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne aplikoval príslušné právne predpisy. Nesprávnym právnom posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak síce použil správny právny predpis, ale ho nesprávne vyložil.

40. Oboznámením sa s obsahom spisu, výsledkom vykonaného dokazovania, zisteným stavom ako aj právnom posúdením dôvodnosti uplatneného nároku a rozhodnutím vo veci samej odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne právne vec posúdil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením uvedeným súdom prvej inštancie.

41. K odvolaniu žalobcu vo veci samej uvádza, že uplatnené námietky týkajúce sa nesprávnych skutkových zistení vrátane nesprávneho právneho posúdenia neboli dôvodné. Súd prvej inštancie náležite vyhodnotil jednotlivé vykonané dôkazy v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov vyplývajúcou z ust. § 191 CSP, jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti s tým, že prihliadal na všetko, čo počas dokazovania vyšlo najavo a správne dospel k záveru o dôvodnosti uplatneného nároku o určenie neplatnosti výpovede služobného bytu zohľadňujúc skutkové okolnosti danej veci, aplikujúc ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka v záujme zachovania ústavou garantovaného práva každého na ochranu obydlia.

42. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, pojem „obydlie“ v zmysle čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len dohovoru) nie je obmedzený iba na priestory, ktoré sú zákonne obývané, alebo ktoré sú zriadené v súlade so zákonom. „Obydlie“ je autonómny pojem, ktorý nezávisí od klasifikácie vnútroštátneho práva. To, či daný priestor je alebo nie je „obydlím“, na ktoré sa vzťahuje právo na ochranu podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru, závisí na skutkových okolnostiach predovšetkým existencie dostatočnej a nepretržitej väzby k určitému miestu, preto to, či majetok môže byť klasifikovaný ako „obydlie“ je skutkovou otázkou a nezávisí od zákonnosti obývania podľa vnútroštátneho práva (napr. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva McCann v. Spojené kráľovstvo, č. XXXXX/XX z 13.5.2008).

43. V neposlednom rade odvolací súd poukazuje na viaceré závery súdov v obdobných veciach, ktoré skutkovo aj právne súvisia s tým rozdielom, že v týchto konaniach vo veciach, ktoré boli podrobené odvolaciemu prieskumu sa žalovaný domáhal vypratania nájomcov, ktorým zanikol služobný pomer u žalovaného z bytov nachádzajúcich sa v tom istom bytovom dome, ktorých nájomné zmluvy ako aj dané výpovede boli obsahovo totožné s výpoveďou z nájmu bytu č. X, ktorej neplatnosti žalobca sa v tomto konaní domáhal, napríklad v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 29C/101/2008, ktoré prebehlo na všetkých stupňov všeobecných súdov (Okresný, Krajský, Najvyšší) a prešlo aj testom ústavnej kontroly, keď Ústavný súd svojím uznesením č.k. IV. ÚS390/2015-25 zo dňa 22.9.2018 zamietol sťažnosť prenajímateľa. Predmetom posúdenia v týchto konaniach bol byt v bytovom dome ako byt posudzovaný v tomto spore za tých istých podmienok pridelených nájomcovi.

44. Odvolací súd v tejto veci má zhodne so súdom prvej inštancie rovnaký názor už aj s ohľadom na citované rozhodnutie G. D.. Slovenská republika, že bolo povinnosťou súdu pri rozhodovaní o poskytnutí súdnej ochrany subjektívnemu právu účastníkovi občianskoprávnemu vzťahu vyhodnotiť aj požiadavku, aby výkon tohto subjektívneho práva bol v súlade s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka), čo výpoveď žalobcovi, ktorý bol dlhodobo v služobnom pomere u žalovaného nespíňa ako aj potrebe zákazu poskytnutia právnej ochrany zjavnému zneužitiu práva (čl. 5 CSP), ku ktorému aj podľa odvolaciemu súd danou výpoveďou prišlo.

45. Odvolací súd k dôvodom uvedeným súdom prvej inštancie a na aplikáciu dobrých mravov v prejednávanej veci dodáva, že žalobcovi vznikol nájomný vzťah k predmetnému bytu na základe nájomnej zmluvy zo dňa 2.2.1993 dňa 1.1.1993, keď táto zmluva nadobudla účinnosť, ktorý žalobca v tomto byte býva viac ako 18 rokov a prežil tam teda podstatnú časť svojho života ako aj jeho vek, tento je narodený v roku 1961, čo v prípade ak by sa na základe tejto výpovede musel z predmetného bytu vystaňovať bolo by to pre neho traumatizujúce s tým, že v prejednávanej veci je potrebné uprednostniť záujem ochrany fyzickej osoby pred záujmom štátu, keď navyše táto fyzická osoba bola v postavení štátneho zamestnanca u žalovaného v dlhodobom služobnom pomere a ako príslušník ozbrojeného zboru - väzenskej a justičnej stráže niesol v záujme ochrany štátu nepochybne značné riziko.

46. Nemali by byť teda pochybnosti o tom, že predmetný byt predstavuje dlhodobú obydľiu žalobcu, teda odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie uprednostnil obydľiu žalobcu pred jeho vpratáním, a to okrem vyššie uvedenej judikatúry súdov Slovenskej republiky aj s poukazom na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorého „akákoľvek osoba, ktorej hrozí zásah do práva na obydľiu by mala v princípe mať možnosť dať si preskúmať proporionalitu a dôvodnosť zásahu nezávislým súdom vo svetle relevantných princíпов podľa čl. 8 Dohovoru, a to napriek tomu, že podľa tohto štátneho práva nemá právo bývať v byte (McCann v. Spojené kráľovstvo č. XXXXX/XX, 13.5.2008)... Ako už bolo pred tým povedané súd neakceptuje tvrdenie, že udelenie práva nájomníkovi odvolať sa na čl. 8 by malo vážne dôvody pre fungovanie vnútroštátneho systému alebo práva spravujúce vo vzťahu medzi nájomcom a prenajímateľom (to isté rozhodnutie a rozsudok vo veci C. v. Chorvátsko z 1.3.2010, č. XXXX/XX).

47. Podľa čl. 21 odsek 1 Ústavy Slovenskej republiky: „(1) Obydľiu je nedotknuteľná. Nie je dovolené doň vstúpiť bez súhlasu toho, kto v ňom býva. (3) Iné zásahy do nedotknuteľnosti obydľia možno zákonom dovoliť iba vtedy, keď je to v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu života, zdravia alebo majetku osôb, na ochranu práv a slobôd iných alebo na odvrátenie závažného ohrozenia verejného poriadku. Ak sa obydľiu používa aj na podnikanie alebo vykonávanie inej hospodárskej činnosti, takéto zásahy môžu byť zákonom dovolené aj vtedy, keď je to nevyhnutné na plnenie úloh verejnej správy.“

48. Právo na obydľiu je súčasťou širšieho práva na súkromie. Pozri Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky spis. zn. I. ÚS 13/2000: „Ústavou Slovenskej republiky vytvorená ochrana práva na súkromie sa vnútorne diferencuje. Jednotlivými ustanoveniami sa zaručuje ochrana súkromia v rôznych životných situáciách. Do sféry ochrany súkromia patrí aj ochrana obydľia. Zásah do obydľia znemožňujúci ho užívať je spôsobilý zároveň zasiahnuť aj do súkromného a rodinného života jednotlivca. Podľa okolností konkrétnej veci sa ten istý zásah teda môže dotknúť tak práva na ochranu súkromia, ako aj práva na ochranu obydľia.“ Medzi právom na obydľiu a vlastníckym právom neexistuje automatická a bezpodmienečná väzba.

49. Osoba má právo na obydľiu aj vo vzťahu k nehnuteľnosti, ktorá jej nemusí patriť ako vlastníčkovi. Je nepochybné, že žalobca má s predmetným bytom dostatočnú a nepretržitú väzbu na to, aby bol na účely čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobodách (ďalej len „Dohovor“) považovaný za jeho „obydľiu“. Ústrednou otázkou v tomto prípade je, či je daný zásah primeraný cieľu, ktorý sa sleduje, a teda „v demokratickej spoločnosti nevyhnutný“. Európsky súd pre ľudské práva pripomína, že zatiaľ čo čl. 8 Dohovoru neobsahuje žiadne explicitné procesné požiadavky, rozhodovací proces spojený s opatreniami týkajúcimi sa zásahu musí byť spravodlivý a taký, aby poskytoval náležitý rešpekt záujmom, ktoré sú zabezpečené čl. 8 Dohovoru (pozri rozsudok Giacomelli v. Taliansko, č. XXXXX/XX, § 82, J. XXXX-A.; Maumousseau a Washington v. Francúzsko, č. XXXXX/XX, § 62, 6. december 2007; V.C. v. Slovenská republika, č. XXXXX/XX, § 141, J. XXXX; a Hardy a Maile v. Spojené kráľovstvo, č. XXXXX/XX, § 219, 14. február 2012). Každá osoba, ktorej hrozí zásah do práva na obydľiu, by mala mať v zásade možnosť preskúmania primeranosti a odôvodnenosti opatrenia nezávislým súdom vo svetle príslušných princíпов podľa čl. 8 dohovoru bez ohľadu na to, že podľa vnútroštátneho práva nemá žiadne právo byť obývať (pozri mutatis mutandis McCann, už uvedený, § 50; a Orlic, už uvedený, § 65).

50. Ochrane obydľia sa vo svojej judikatúre venuje aj Európsky súd pre ľudské práva a hierarchia hodnôt v zmysle život, zdravie, obydľiu a tak majetok je zrejmá. Keďže odvolací súd založil svoje rozhodnutie aj na význame obydľia, dáva pre porovnanie do pozornosti vybranú judikatúru. „Každopádne, garancie, ktoré poskytuje Dohovor o ochrane ľudských práv a slobôd („Dohovor“) požadujú, aby zásah do sťažovateľovho práva na rešpektovanie jeho obydľia nebol iba legálny, ale taktiež primeraný podľa odseku 2 článku 8 k cieľu sledovanému, a to s ohľadom na okolnosti prípadu. Následne, žiadne ustanovenie vnútroštátneho práva by nemalo byť vkladané a aplikované spôsobom nezlučiteľným so záväzkami Chorvátska vyplývajúcimi z Dohovoru (pozri G. v. Slovensko, citovaný vyššie, § 24, 9. október 2007).“ (Rozsudok C. D.. Chorvátsko z 1. marca 2010 (Sťažnosť XXXX/XX).

51. „V tejto súvislosti súd opakuje, že strata obydľia je najextrémnejšou formou zásahu do práva na rešpektovanie obydľia“ (Rozsudok Čosić v. Chorvátsko z 5. júna 2009 (Sťažnosť č. XXXXX/XX). „Je pravdou, že čiastočne vďaka úradu prokurátora, súdy obnovili sťažovateľovo právo na užívanie sporného bytu, hoci po neprimeranom oneskorení. Akokoľvek, so zreteľom na všetky okolnosti prípadu, toto nepostačuje na nápravu porušenia (obnovenie) sťažovateľovho práva na rešpektovanie jeho obydľia a jeho súkromného a rodinného života.“ (Rozsudok Novoseletskiy v. Ukrajina (Sťažnosť XXXXX/XX).

„Predpokladom vzniku pozitívnej povinnosti je zistenie, že štátne orgány v danom čase vedeli alebo mali vedieť o existencii skutočného a bezprostredného rizika hroziaceho životu konkrétnej fyzickej osoby z dôvodu trestnej činnosti tretej osoby a neprijali v rámci svojich právomocí opatrenia, ktoré by sa odôvodnili zdali byť primeranými na odvrátenie tohto nebezpečenstva...“ (argumentácia súdu per analógiám aj pri konštatovaní porušenia čl. 8 Dohovoru). „Pri posudzovaní rozsahu takéhoto pozitívneho záväzku podľa článku 2 Dohovoru je potrebné brať do úvahy povinnosť zmluvných štátov podľa čl. 1 Dohovoru zabezpečiť skutočnú a účinnú ochranu práv a slobôd, ktoré sú v ňom stanovené...“ (argumentácia súdu per analógiám aj pri konštatovaní porušenia čl. 8 Dohovoru). (Rozsudok Y. D.. Slovenská republika z 31. mája 2007 (Sťažnosť XXXX/XX). „Vypratanie bytu nebolo v demokratickej spoločnosti nevyhnutné“ (Rozsudok G. proti Slovenskej republike).

52. Z týchto dôvodov odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny v zmysle ust. § 387 ods. 1, 2 CSP.

53. Naopak odvolací súd v súlade s ust. § 388 CSP zmenil rozsudok súdu prvej inštancie, keď o trovách konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP za aplikácie ust. § 257 CSP, podľa ktorého ak sú dôvody hodné osobitného zreteľa nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo z časti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočné dôkazy uplatniť. Predpokladom použitia tohto ustanovenia je, aby išlo o prípad hodný osobitného zreteľa v posudzovaní ako na strane oprávneného z tejto náhrady trov, tak aj na strane, ktorý bol inak povinný platiť trovy konania.

54. Výnimočnosť aplikácie citovaného ustanovenia odvolací súd videl v tom, že keď u žalobcu došlo v jeho prospech aplikácii ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, t.j. dobrých mravom, musí byť táto skutočnosť zohľadnená aj pri náhrade trov konania, u ktorých synonymum dobrých mravom predstavuje dôvody hodné osobitného zreteľa. Okrem skutočností, na ktoré žalovaný poukazoval v odvolaní odvolací súd drúkuje, že súd prvej inštancie sám v odôvodnení svojho rozhodnutia, pre ktoré priznal žalobcovi ním uplatnené právo uviedol, že k takémuto záveru dospel bez ohľadu na vlastníctvo predmetného bytu, na jeho charakter služobného bytu, ale s prihliadnutím na výnimočné okolnosti prípadu bolo podľa súdu prvej inštancie pri rozhodovaní o poskytnutí súdnej ochrany povinnosťou súdu vyhodnotiť aj hmotnoprávnu požiadavku aby výkon tohto subjektívneho práva bol v súlade s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, bod 46 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie). Preto pri zohľadnení rovnakých skutkových záverov pri náhrade trov ako aj ohľadom na skutočnosť, že nepriznanie trov u žalobcu nepovažuje odvolací súd za neprimeranú tvrdosť vo vzťahu k žalobcovi odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti náhrady trov konania tak, že nárok na ich náhradu (vrátene trov tohto odvolacieho konania) stranám sporu nepriznal.

55. Rozhodnutie prijal senát v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh - § 428 CSP).